

SAMSKRITAM EVAM AYURVED ITHIHAS – II – (MCQ PAPER)

Date: 02/02/2024

Time :- 9:30 a.m. to 09:50 a.m.

Friday

Marks : 20

CODE A

Instructions : All the questions are compulsory.

20

I. Multiple Choice Questions

- 1 Which book is by 'Acharya Priyavrat Sharma'?
(A) बृहत्सारीरम् (B) आयुर्वेददर्शनम् (C) अष्टांग-शारीरम् (D) रसामृतम्
- 2 Who was the editor of 'Dhanvantari' magazine?
(A) Shri Narayana Sharma (B) Babulal Sharma (C) Shivrana Dwivedi (D) Vaidya Banke Lal Gupta
- 3 Whose Birthday is celebrated as 'National Unani Day'?
(A) Hakim Ajmal khan (B) Aadin khan (C) Ajam khan (D) Aabed Ali
- 4 'धर्मार्थकाममोक्षणामुपदेशसमन्वितम् । पूर्ववृत्तं कथाकुसुमम् प्रथमम् ।'
(A) साहित्यम् (B) इतिहासम् (C) नाटकम् (D) काव्यम्
- 5 निदाने _____ श्रेष्ठः ।
A. सुप्तः B. घरकः C. माधवः D. वाग्मटः
- 6 Kirtipur, Ayurveda Campus is located in which country?
(A) Sri Lanka (B) Malaysia (C) Indonesia (D) Nepal
- 7 How many differences of land have been given in 'Vrikshayurveda' composed by Surpala?
(A) 3 (B) 4 (C) 2 (D) 5
- 8 When was the 'Bhore Committee' established?
(A) 1942 (B) 1950 (C) 1943 (D) 1946
- 9 Whose composition is 'प्रत्यक्षशारीरम्'?
(A) Yamini Bhushan Ray (B) Swami Laxmirama (C) Gananatha sena (D) Yadavaji Trikamaji
- 10 'आयुर्विद्वितकालः' whose saying is this?
(A) Charaka (B) Sushruta (C) Vagbhatta (D) Amarkosha
- 11 How many chapters are there in 'Shargandhara Samhita'?
(A) 32 (B) 35 (C) 30 (D) 34
- 12 In which library is a manuscript of 'Ashwasthra' composed by 'Shalihotra' located?
(A) National Library Chennai (B) Delhi Public Library (C) Oriental Institute Baroda (D) State Central Library
- 13 'Charakanyasa' Commentary belongs to which Commentator?
(A) Bhattar Harichanda (B) Swami kumar (C) Jejjata (D) Gangadharaya
- 14 Vaidic Period...
(A) 10000 B.C.- 1500 B.C. (B) 1500 B.C.- 500 B.C. (C) 500 B.C.- 600 A.D. (D) 600 A.D.- 1300 A.D.
- 15 In which city was the 'Aastangahridaya' translated into Arabic for the first time?
(A) Baghdad (B) Dubai (C) Bombay (D) Abu Dhabi
- 16 What is 'इति' in the word 'इतिहासः'?
(A) Avyaya (B) Dhatu (C) Upasarga (D) Noun
- 17 Which is the third 'Sthana' of Sushruta Samhita?
(A) Sutrasthana (B) Nidanasthana (C) Kalpasthana (D) Sharirasthana
- 18 In the inscriptions of which king 'Pashu-Chikitsa' is mentioned?
(A) Ashoka (B) Rudradama (C) Mahasena (D) Skanda-gupta
- 19 What is the other name of the Scripture of 'Madhavanidan'.
(A) Rogavinishchaya (B) Saroddhara (C) Shashilekha (D) Lalita
- 20 How many chapters are there in 'Bhavaprakasha'?
(A) 32 (B) 40 (C) 60 (D) 80

Instructions : All the questions are compulsory.

40

2. Short Answer Questions

- (1) अधोदत्तस्य श्लोकस्य पदच्छेदं लिखित्वा रेखाङ्कितानां पदानां शब्दरूपाणि लिखत ।

न स्नानमाचरेद् भुक्त्वा नातुरो न महानिशि ।

न वासोभिः सहाजस्त्रं, नाविज्ञाते जलाशये ॥

a. स्नानम् b. नातुरः c. वासोभिः d. नाविज्ञाते e. जलाशये

- (2) अधोदत्तस्य श्लोकस्य पदच्छेदं अन्वयं अर्थं च लिखत ।

दोषाः कदाचित्कुप्यन्ति जिता लङ्घनपाचनैः ।

ये तु संशोधनैः शुद्धा न तेषां पुनरुद्भवः ॥

- (3) टिप्पणीं लिखत ।

गुण

- (4) अधोदत्तानां वाक्यानां वाच्यपरिवर्तनं कुरुत । (1 MARK EACH)

a. वयं पाठं स्मरामः ।

b. सीता तडागे कमलानि पश्यति ।

c. सर्पाः पवनं पिबन्ति ।

d. मयूरैः नृत्यते ।

e. वक्तृभिः भाषणानि दीयन्ते ।

- (5) टिप्पणीं लिखत ।

दोषः

- (6) निरुक्तिं पर्यायवचनानि च लिखत ।

1. बुद्धि 2. श्रोत्रः

- (7) अधोदत्तस्य गद्यस्य संस्कृतभाषायां अनुवादं कुरुत ।

In a certain town, there lived four Brahmins who had become great friends. They were all extremely native by nature. One day, they said to one another, let us all go to another kingdom, study hard and then make some money there. So, they set off for kanyakubja to get their education. They joined an ashrama for twelve years. Then, one day, they said to one another, "we have now acquired sufficient knowledge in all branches of the sciences.

- (8) अधोदत्तस्य गद्यस्य आङ्ग्लभाषायां अनुवादं कुरुत ।

एवं सा नकुलं व्यापादय यावत्प्रलपन्ती गृहम् आगच्छति तावत्सुतस्तथैव सुप्तस्तिष्ठति। समीपे कृष्णसर्पे खण्डशः कृतमवलोक्य पुत्रवधशोकेनात्मशिरो वक्षःस्थलं च ताडयितुमारब्धा । अत्रान्तरे ब्राह्मणो गृहीतनिर्वापः समायातो यावत्पश्यति, तावत्पुत्र शोकमितप्ता ब्राह्मणी प्रलपति ।

3. Long Answer Questions

- (1) अधोदत्तकथायाः सारांशं संस्कृतभाषायां लिखत ।
क्षपणक - कथा
- (2) टिप्पणी लिखत । (5 MARK EACH)
- a. बृहणः
b. षिगुणम्
- (3) A प्रश्नानां पूर्णवाक्येन उत्तराणि लिखत । (1 MARK EACH)
- a. स्वस्थलक्षण किम् ?
b. मनः प्रसाद जननं दुःस्वप्नविध्वंसनं च किम् ?
c. पाणिना प्राणा किम् ?
d. बुद्धिः केन शुद्ध्यति ?
e. भोजनान्ते किं पेयम् ?
- B. अधोदत्तानां शब्दानां पर्यायवचनानि लिखत । (1 MARK EACH)
- a. आत्मा b. पितम् c. स्मृतिः d. मेदः e. चक्षुः
- (4) अधोदत्तानां श्लोकानां अन्वयः अर्थं च लिखत । (2 MARK EACH)
- a. क्रियतेऽष्टाङ्गहृदयं नातिसंक्षेपविस्तरम् ।
कायबालग्रहोर्ध्वाङ्गशल्यदंष्ट्राजरावृषान् ॥
- b. विशेषाद्रक्तवृद्ध्युत्थान् रक्तस्रुतिविरेचनैः ।
मांसवृद्धिभवान् रोगान् शस्त्रक्षाराग्निकर्मभिः ।
- c. यथा सिंहो गजो व्याघ्रो भवेद् वश्यः शनैः शनैः ।
तथैव सेवितो वायुरन्यथा हन्ति साधकम् ॥
- d. तुलभमगुणाकर्षधनुराकर्षणादिभिः ।
आयामो विविधोऽङ्गानां व्यायाम इति कीर्तितः ॥
- e. अजीर्णं भेषजं वारि, जीर्णं वारि बलप्रदम् ।
भोजने चामृतं वारि, भोजनान्ते विषप्रदम् ॥
